

Gemeenteraad

Voorstel

Sociaal Domein

Maatschappelijke Visie Sociaal Domein Westerveld - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting

De gemeente Westerveld wil integraal werken in het sociaal domein. Niet alleen als gemeente, maar samen met alle maatschappelijke samenwerkingspartners, (vrijwilligers) organisaties en haar inwoners. Het vorige beleidsdocument richtte zich op de drie wetten Wmo, Participatiewet en Jeugd. Dit is niet meer passend in deze tijd, omdat het sociaal domein breder is dan alleen deze drie wetten. Door het brede speelveld ligt versnippering op de loer en mist er één leidraad voor alle beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Daarom het voorstel voor deze Maatschappelijke Visie Sociaal Domein. De visie is een richtlijn waar gemeente Westerveld naartoe wil en zich voor in wil zetten. Zo vormt de visie een kapstok voor beleids- en uitvoeringsplannen van het sociaal domein en breder. Deze visie is leidend in de keuzes, afwegingen en activiteiten van de gemeente en haar samenwerkingspartners binnen het sociaal domein.

De visie op het sociaal domein streeft ernaar om te zorgen dat alles wat we doen, bijdraagt aan het kunnen zijn en het stimuleren van *'een gezonde, zelfredzame en participerende Westervelder'*.

De eerste stap is vaststelling van de maatschappelijke visie in december 2023. Deze lange termijnvisie vormt de basis, maar vraagt ook om concretisering. Dit wordt vormgegeven door middel van de nog op te stellen uitvoeringsagenda's. In het eerste kwartaal van 2024 wordt invulling gegeven aan de uitvoeringsagenda voor 2024. De hierop volgende jaren zal jaarlijks in het laatste kwartaal de uitvoeringsagenda voor het jaar erop worden vastgesteld.

Besluit

Besluitpunt 1

De Maatschappelijke Visie Sociaal Domein Westerveld vast te stellen.

Motivering

Aanleiding en context

Het sociaal domein gaat over alle inzet die we als gemeente Westerveld verrichten in de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Wij doen dit niet alleen, maar samen met maatschappelijke samenwerkingspartners, professionele organisaties, maar ook vrijwilligersorganisaties en inwoners. In de basis omvat het sociaal domein de volgende elementen:

Uitvoering van wettelijke kaders

- Jeugdwet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Participatiewet
- Wet inburgering

- Wet schuldhulpverlening
- Wet kinderopvang
- Wetten onderwijs (o.a. primaire en voortgezet)
- Leerplichtwet
- Bibliotheekwet
- Wet publieke gezondheid
- Wet tijdelijk huisverbod
- Wet ontheemden

Aanvullende beleidselementen

- Welzijn
- Leefbaarheid
- Leerlingenvervoer
- Gezondheid
- Cultuur
- Sport

Er komt momenteel veel af op gemeenten door nieuwe of aanvullende wet- en regelgeving vanuit het Rijk, denk hierbij o.a. aan het gezond en actief leven akkoord (GALA), de integrale zorgakkoorden (IZA), de hervormingsagenda Jeugd, de wet WAMS en de Menselijke Maat binnen de Participatiewet.

Door het brede speelveld ligt versnippering op de loer en mist er één leidraad voor alle beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Daarom het voorstel voor deze Maatschappelijke Visie Sociaal Domein. Het coalitieakkoord 'Bouwen aan de toekomst' en alle huidige ontwikkelingen in het sociaal domein maken dat een integraal uitgangspunt wenselijk is. Om die reden werd er in juni 2023 een startnotie voorgelegd aan de gemeenteraad van Westerveld. Hierin is de urgentie aangekaart om aan de slag te gaan met het ontwikkelen van een integrale maatschappelijke visie voor het sociaal domein. De gezonde, zelfredzame en participerende inwoner is daarbij al genoemd als vertrekpunt in het coalitieakkoord.

Beoogd resultaat

Wij willen in Westerveld integraal werken in het sociaal domein. Niet alleen als gemeente, maar samen met alle maatschappelijke samenwerkingspartners, (vrijwilligers) organisaties en haar inwoners. De visie is een richtlijn waar gemeente Westerveld naartoe wil en zich voor in wil zetten. Zo vormt de visie een kapstok voor beleids- en uitvoeringsplannen van het sociaal domein en breder. Deze visie is leidend in de keuzes, afwegingen en activiteiten van de gemeente en haar samenwerkingspartners binnen het sociaal domein. De maatschappelijke visie op het sociaal domein streeft ernaar om te zorgen dat alles wat we doen bijdraagt aan het kunnen zijn en het stimuleren van *'een gezonde, zelfredzame en participerende Westervelder'*.

Het sociaal domein werkt aan een stevige sociale basis zodat iedereen kan meedoen, waarbij hulp en ondersteuning beschikbaar is waar nodig. Wij stimuleren en faciliteren inwoners om voor zichzelf en anderen te zorgen en hun verantwoordelijkheid hierin te nemen. De eigen kracht van mensen en het zelfredzaam blijven, zijn daarin van groot belang. Daarom zorgen we voor de benodigde ondersteuning, waardoor inwoners zolang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, zich naar vermogen kunnen ontwikkelen en actief blijven in het sociale leven. Voor jeugdigen en hun ouders zorgen we voor voldoende (opvoed)ondersteuning en indien nodig voor aanvullende hulp of zorg voor de jongeren zelf.

Gemeenschappelijke deler op alle beleidsterreinen is dat ten aanzien van preventie het uitgangspunt is om 'de beweging naar de voorkant' te maken: van 'zorgen voor...' naar het stimuleren van gezondheidsbevordering en brede welvaart. Waarbij 'voorkomen dat..' en preventief werken een belangrijke kernwaarde is. Het streven is naar meer preventie, integrale samenwerking en het centraal stellen van de behoeften van de inwoner. De juiste ondersteuning op het juiste moment betekent

passende hulp en zorg op het juiste tijdstip, vroegtijdige signalering en voorkomen van zwaardere zorg en ondersteuning.

Argumentatie

De maatschappelijke visie is opgesteld met inbreng van maatschappelijke samenwerkingspartners, professionals en inwoners van de gemeente Westerveld. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd, cijfers gedeeld en uiteindelijk werksessies gehouden. Door middel van het organiseren van drie werksessie bijeenkomsten eind september is inhoud gegeven aan de termen: gezonde inwoner, zelfredzame inwoner en participerende inwoner. Een brede vertegenwoordiging van samenwerkingssamenwerkingspartners, gemeentelijke collega's en dorpsbelangen waren uitgenodigd om mee te denken over de maatschappelijke visie. Samen met de aanwezige samenwerkingspartners is er gekeken naar de drie verschillende ambities van de gezonde, zelfredzame en participerende inwoner. Alle uitkomsten van de bijeenkomsten zijn verwerkt en de concept versie is voorgelegd aan alle betrokken partijen ter controle. Om zo met elkaar een gedragen maatschappelijke visie te vormen. De maatschappelijke visie geeft ook antwoord op de ambitie om vorm te geven aan het preventiebeleid en ouderenbeleid. De visie is het uitgangspunt voor alle inwoners, waarbij het te verklaren is dat in een gemeente als Westerveld juist meer aandacht gevestigd wordt op de doelgroep ouderen. De sterke vergrijzing en leeftijdsopbouw (samenstelling) van onze Westerveldse inwoners vraagt hier ook om in het kader van vitaal ouder worden. De visie is hiervoor stap één en de concretisering van de aanpak richting deze doelgroep zal onderdeel zijn van de nog op te stellen uitvoeringsagenda's.

Kanttkening en risico's

Het hebben van een visie is de eerste stap, maar daarmee is het proces niet klaar. Door het gezamenlijke commitment op deze visie vanuit de gemeente, onze maatschappelijke partners, professionele organisaties en onze inwoners moet hier nu naar gehandeld worden. Het uitdragen van de maatschappelijke visie is niet alleen in handen van de gemeente, hierin staat samenwerken en het verbinden met inwoners en samenwerkingspartners centraal. Deze visie vraagt van zowel de gemeente Westerveld als van haar inwoners en samenwerkingspartners dat zij vanuit hun eigen rol verantwoordelijkheid nemen. Zo wordt het streven naar *gezonde, zelfredzame en participerende* inwoners gedragen door de hele gemeente Westerveld en iedereen die daar deel van uitmaakt.

Aanpak/uitvoering en communicatie

De eerste stap is vaststelling van de maatschappelijke visie in december 2023. Deze lange termijnvisie vormt de basis, maar vraagt ook om concretisering. Dit wordt vormgegeven door middel van de nog op te stellen uitvoeringsagenda's. In het eerste kwartaal van 2024 wordt invulling gegeven aan de uitvoeringsagenda voor 2024. In de hierop volgende jaren zal jaarlijks, in het laatste kwartaal, de uitvoeringsagenda voor het jaar erop worden vastgesteld door het College van B&W.

De visie bestaat uit drie verschillende elementen namelijk: gezondheid, zelfredzaamheid en participatie. Deze drie elementen worden apart weergegeven en daar worden ambities aan gekoppeld. De elementen staan niet los van elkaar, maar zijn in samenhang verbonden.

De gezonde inwoner

Gezonde mensen voelen zich beter, hebben minder zorg en ondersteuning nodig, kunnen hun talenten beter ontwikkelen, zijn minder vaak ziek en werken vaker en langer. De ambities voor de gezonde inwoner zijn:

- Gezonde leefstijl

Inwoners bewegen voldoende, eten gezond en maken minimaal gebruik van middelen (tabak, alcohol, drugs).

- Mentale gezondheid

Inwoners zijn mentaal gezond en weerbaar. Zij voelen zich in balans en nemen voldoende rust en ontspanning. Het is normaal om te praten over mentale gezondheid.

- Gezonde leefomgeving

Inwoners voelen zich veilig, de openbare ruimte is fysiek toegankelijk en maatschappelijke voorzieningen zijn dichtbij.

De zelfredzame inwoner

Zelfredzame inwoners gaan uit van eigen kracht en hun netwerk. Ze kunnen voor zichzelf zorgen en goed rondkomen met hun inkomen. Zelfstandigheid vergroot de eigenwaarde. Niet vanuit de gedachte dat iedereen zichzelf moet redden, maar vanuit het idee dat zelfredzaamheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Een zelfredzame inwoner kan daarom ook zelf om hulp vragen en kijkt om naar een ander. De ambities voor de zelfredzame inwoner zijn:

- Inclusieve samenleving

Iedereen kan meedoen. Elke inwoner telt mee en is uniek.

- Regie op eigen leven

Inwoners kunnen hun eigen leven vormgeven en problemen oplossen. Waar nodig bieden we laagdrempelig hulp en ondersteuning.

- Bestaanszekerheid

Inwoners hebben een stabiele basis die zorgt voor eigen bestaanszekerheid. Dit omvat de vijf leefgebieden wonen, inkomen, welzijn, werk/school en sociaal vangnet.

De participerende inwoner

Een participerende inwoner doet en denkt mee. Het is belangrijk dat iedereen volwaardig kan meedoen in de maatschappij. Inwoners die hierbij ondersteuning nodig hebben, maken waar mogelijk gebruik van het eigen netwerk.

De ambities voor de participerende inwoner zijn:

- Vitale dorpen en verenigingen

Inwoners dragen bij aan het behoud van leefbaarheid in hun eigen omgeving, waarin ruimte is voor ontmoeting en verbinding. Hierbij hoort actief deelnemen aan en verantwoordelijkheid nemen voor het (verenigings)leven.

- Een leven lang leren

Inwoners maken gebruik van onderwijs en andere vormen van educatie die bijdragen aan zelfontwikkeling.

Integrale advisering

Intern_en_extern

Duiding integrale advisering

College van B&W, Gemeenteraad, beleid en uitvoering sociaal domein, maatschappelijke samenwerkingspartners, professionals en inwoners van de gemeente Westerveld.

Evaluatie

De evaluatie is een continu proces, waarbij iedere twee jaar wordt gekeken of de visie nog aansluit op de huidige tijd en samenleving. Daarnaast zijn de jaarlijkse uitvoeringsagenda een middel om te zorgen dat er gewerkt wordt aan wat nodig is.